

Qishloq hayoti

2010 йил Баркамол авлод йили

Қишлоқ ҳаёти

ISSN 2010-7021

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

www.qishloqhayoti.uz

2010-YIL 11-IYUN, JUMA, 69 (7686) - son

1974-yil 1-yanvardan chiqqan boshlagan
Bahosi kelishilgan narxda.

Семинар қатнашчилари Ўзбекистон кўчасида қад ростлаган шундай турар-жойларни қўришар экан, шунга амин бўлишдики, бир вақтнинг ўзида ҳонадон соҳиблари турмуш тарзида катта ўзгариш рўй берапти. Иккинчи томондан эса, тадбиркорлик фаолияти учун йўл очишяпти. Учинчидан эса, қўлаб ёшларнинг доимий иш ўринларига эга бўлишларига замин ҳозирланяпти.

Токзорларда хомтоқ ишлари ўз вақтида ва сифатли олиб борилса, касаликларнинг ривожини сусаяди. Натижада кимёвий ишловлар сони камайиб, самараси эса ошади. Шунинг учун июнь ойининг иккинчи ярмида ўтказиладиган дўра хомтоғини ўтказиш ва новдаларни яхшилаб, кун тушадиган қилиб тараб боғлаш зарур.

Чироқчи иқтисодиёт касб-хунар коллежида ҳам ислохотлар самараси ўлароқ, бир қанча ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Коллеж биноси 2005 йилда фойдаланишга топширилган. Чиял қишлоғи ҳудудига жойлашган барча ўқув-техник воситаларга эга ушбу ўқув масканида 940 нафар ўқувчи таълим олиш баробарида ўзлари қизиққан касб маҳоратини ҳам пухта эгалламоқдалар.

ПРЕЗИДЕНТЛАР УЧРАШУВЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 10 июнь кўни Кўксаройда Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг Тошкентда бўладиган саммитида иштирок этиш учун мамлакатимизга келган Россия Федерацияси Президенти Дмитрий Медведев билан учрашди.

— ШХТ Давлат раҳбарлари кенгашининг мажлиси арасида сизни Тошкентда қўлашдан мамнунман. Ишончим комилки, мажлис доирасида бўлажак музокаралар юксак даражада, ишончли руҳда ўтади, — деди Ислам Каримов.

Дмитрий Медведев Ўзбекистон Республикасининг ШХТга раислиги якунларига юксак баҳо берди ва Саммит асосида бўладиган музокаралар самарали ва сермезмун ўтишига, халқаро барқарорликни янада мустаҳкамлаш ва минтақавий ҳамкорлик кўламини кенгайтиришга хизмат қилишига ишонч билдирди.

Президентлар Ўзбекистон — Россия муносабатларига доир кенг қўламли масалалар ҳамда минтақавий ва халқаро муаммолар юзасидан фикр алмашдилар.

Сиёсий, савдо-иқтисодий, маданий-гуманитар ва бошқа қўлаб соҳаларда икки томонлама ҳамкорлик изчил ривожланиб бораётгани таъкидланди.

Ўзбекистон ва Россия қўлаб нуфузли халқаро ташкилотлар доирасида ҳам қўп томонлама асосда муваффақиятли ҳамкорлик қилиб келмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 10 июнь кўни Кўксаройда Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг Тошкентда бўладиган саммитида иштирок этиш учун мамлакатимизга келган Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбаев билан учрашди.

— ШХТга аъзо давлатлар раҳбарларининг ишчан кайфияти ва конструктив ёндашувлари Тошкент Саммити муваффақияти билан ўтишини таъминлайди ва Ташкилот фаолияти самарадорлигини янада ошириш учун асос бўлиб хизмат қилади, — деб таъкидлади Ислам Каримов.

Қозоғистон Президенти, ўз навбатида, "Ўзбекистон Республикасининг ШХТга раислиги давридаги саяё-ҳаракатлари Ташкилот тузилмаларини ҳамда минтақавий сийосатнинг асосий йўналишлари бўйича қарорлар қабул қилиш механизмларини таъминлаштиришда ўрнатилган хизмат қилади. Тошкент Саммитида қўриладиган масалалар ва имзолашадиган ҳужжатларнинг ўзидек ШХТнинг аҳамияти нақадар ошганини яққол кўрсатиб турибди", деб қайд этди.

Музокарада ҳамкорликнинг долзарб маса-

лалари юзасидан фикр алмашиш учун олий даражадаги Ўзбекистон — Қозоғистон мулоқотларини изчил давом эттириш масалалари муҳокама қилинди. Икки давлат раҳбарлари Марказий Осиёдаги сув-энергетика заҳираларидан оқилона фойдаланиш, халқаро тузилмалар доирасидаги ҳамкорлик юзасидан фикр алмашдилар.

Шунингдек, минтақавий хавфсизлик, жумладан, терроризм, экстремизм, наркотикларнинг ноқонуний савдоси ва минтақа хавфсизлигига таҳдид солувчи бошқа хавф-хатарларга қарши курашишга оид масалалар қўриб чиқилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 10 июнь кўни Кўксаройда Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг Тошкентда бўладиган саммитида иштирок этиш учун мамлакатимизга келган Мўғулистон Президенти Цахиагийн Элбэгдорж билан учрашди.

— Сизнинг ШХТ Саммитида иштирок этишингиз муҳим аҳамиятга эга, — деди Ислам Каримов.

— Мўғулистон Президенти сифатида Ўзбекистонга илк ташрифингиз халқимизнинг маданияти ва қадимий тарихи, мамлакатимизнинг иқтисодий салоҳияти билан яқиндан танишиш, шунингдек, Ўзбекистон-Мўғулистон муносабатлари истиқболлини муҳокама қилиш учун яхши имкониятдир.

Давлатларимиз ўртасидаги муносабатлар ўзаро англашув ва иқтисодиётнинг турли соҳаларида ҳамкорликни ривожлантиришдан манфаатдорлик тамойилларига асосланади. Ўзбекистон ва Мўғулистон қўлаб соҳаларда ҳамкорлик бўйича улкан имкониятларга эга. Мамлакатларимизнинг минтақавий ва халқаро хавфсизликка таҳдидларни бартараф этишга доир масалаларга ёндашувлари ўхшашдир. Мўғулистон Ўзбекистоннинг Марказий Осиёда барқарорлини таъминлаш, Афғонистонда тинчлик ўрнатиш борасидаги саяё-ҳаракатлари юксак қадрлайди.

Таъкидлаш жоизки, Мўғулистон Ўзбекистон билан икки томонлама сиёсий муносабатларни фаоллаштиришга ҳаракат қилмоқда. 2009 йил 23 сентябрь кўни Улан-Баторда ўзаро муносабатларни ривожлантириш мақсадида икки мамлакатнинг ташқи ишлар вазирилари даражасидаги маслаҳатлашувларнинг биринчи давраси бўлиб ўтди.

Кўксаройдаги учрашувда Мўғулистон Президенти самимий қабул учун давлатимиз раҳбарига миннатдорлик билдириб, ШХТ Саммити юксак савияда ташкил этилганини таъкидлади. Цахиагийн Элбэгдорж мамлакатимиз билан савдо-иқтисодий муносабатларни кенгайтиришнинг янги имкониятлари икки томонлама ҳамкорлигини янада ривожлантиришда муҳим омил бўлишига ишонч билдирди.

(ЎзА)

ХИТОЙ РАИСИ МУСТАҚИЛЛИК ВА ЭЗГУЛИК МОНУМЕНТИГА ГҮЛ ҚҮЙДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов ва давлат ташрифидан кўнган мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Хитой Халқ Республикаси Раиси Ху Цзиньтао 10 июнь кўни мамлакатимизнинг бош майдони — Мустақиллик майдонига ташриф буюрди. Олий мартабали меҳмон ҳурриятимиз, эзгу ниятларимиз ва порлоқ истиқболимиз раъзи бўлган Мустақиллик ва эзгулик монументи пойига гул қўйди.

ХХР Раиси Ўзбекистон Президенти раҳнамолигида Мустақиллик майдонида амалга оширилган кенг қўламли, улкан бунёдкорлик ишларига юксак баҳо берди.

Ху Цзиньтао Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати фаолияти билан танишди.

(ЎзА)

КРЕДИТ ШАРТНОМАСИ ИМЗОЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов ташаббуси билан ишлаб чиқилган ва ўз вақтида қабул қилинган инқирозга қарши чораларнинг изчил амалга оширилиши мамлакатимиз банк-кредит тизимининг барқарор ишлашини таъминлаш, унинг салоҳиятини мустаҳкамлаш ва халқаро ҳамкорликни ривожлантиришда муҳим омил бўлмоқда.

Бу Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ва Хитой тарафидан таъинланган кредит шартномасини имзолаш маросимида алоҳида таъкидланди. ШХТнинг Тошкентда ўтказилган саммити доирасида

имзоланган мазкур шартномага кўра, Хитой банки мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик лойиҳаларини молиялаш учун умумий қиймати 80 миллион доллар миқдоридан оқилона кредит линиясини тақдим этилди. Ўзбекистонлик тадбиркорларга 120 лойиҳа бўйича молиявий ёрдам кўрсатилади.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкига Хитой та-

раққий давлат банкнинг кредит линиялари давлат кафолати ва экспорт-импорт агентликларининг суғуртасисиз ишончли шериклик асосида очилаётгани мазкур икки банк ўртасидаги ҳамкорлик самарали ривожланаётганидан далолатдир.

В.РУДАКОВА,
ЎзА мухбири

Qishloq hayoti

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Қишлоқ ва сув хўжалиги, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ҳамда истеъмол товарлари масалалари комплексни таркибидан ҳамда шу йўналишдаги вазирлик ва идоралар —

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, "Ергодездекастр", Табиатни муҳофаза қилиш Давлат қўмиталари, "Ўздонмаҳсулот", "Ўзкимёсаноат", "Ўзагроосуғурта", "Ўзвиносаноат-холдинг", "Ўзбекенгилсаноат", "Ўзқишлоқхўжаликмашинозори" компаниялари, "Ўзапахтасаноат", "Ер-мой ва озик-овқат саноати", Ўзбекистон фермер хўжаликлари, "Ўзагромашсервис", "Ўзғуштусаноат" уюшмалари, "Агробанк", "Қишлоқ қурилиш банк", Халқ банки, "Гидрометеоролог" Агросаноат ходимлари касба уюшмаси Маркази, "Ўздавдонинспекция", "Сифат" мар-

Сурхондарё Вилояти

Термиз шаҳридаги "Surxon-Termiz-Silk" хусусий корхонасида воқеа пиллакорлари етиштирган қимматбаҳо хомашини қайта ишлаш йўлга қўйилди.

Айни пайтда корхонада қабул қилиб олинган пилладан сифатли ип-калава тайёрланмоқда. За-

монавий технология асосида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотта хориқ давлатларидан буюртмалар тушаётди. 300 нафардан ортиқ ишчи-мутахассис меҳнат қилаётган корхона қошида адрас ва гилам тўқиш цехлари ҳам ташкил этилди.

СУРАТДА: (чапдан) Корхона ишчилари Феруза Жабборова, Дилбар Абдурахмонова, Шахло Шерназарова, Норул Қорақуллова ишлаб чиқарилган маҳсулотларни намойиш қилаётди.

Ф.АБДУРАСУЛОВ (ЎзА) олган сурат.

САНЪАТ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИНИ МУСТАҲКАМЛАШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Маданият ва санъат ҳақида халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга хизмат қилиб келган. Жозебали мусиқани тинглаш, рақсларни томоша қилиш учун таржимонга эҳтиёж йўқ.

Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатларнинг сиёсий ва иқтисодий ҳамкорлиги, улар ўртасидаги ўзаро ҳурмат ва ишончнинг мустаҳкамлашида ҳам маданият ва санъат муҳим ўрин тутди. ШХТнинг ҳар бир саммити доирасида ташкилотга аъзо мамлакатлар санъати намуналаридан ташкил этиладиган концерт бунинг тасдиғидир.

Бу ШХТнинг Тошкент саммитида ҳам ўзининг ёрқин ифодасини топди. 10 июнь кўни "Ўзбекистон" халқаро анжуманлар саройида мазкур саммит иштирокчилари учун концерт намойиш қилинди.

Соат 17.00. Залга Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов, Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбаев, Хитой Халқ Республикаси Раиси Ху Цзиньтао, Россия Федерацияси Президенти Дмитрий Медведев, То-

жикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмон, Покистон Ислам Республикаси Президенти Осиф Али Зардорий, Мўғулистон Президенти Цахиагийн Элбэгдорж, Афғонистон Ислам Республикаси Президенти Ҳамид Карзай кириб келадилар.

Йиғилганлар олий мартабали меҳмонларни гулдўрос қарсақлар билан қутиб оладилар.

Саҳнада ўзбек, рус ва хитой тилларида қўплов сўзлари янграйди.

Хонадалар Азамат Мухаммаджонов, Умид Исроилов, Нилфар Эргашева, Барно Исмаиловлар ва хор жамоаси ижросида "Тинчлик таронаси" қўшиғи янграйди. Тинчлик, дўстлик, яқин қўшничилик, ҳамкорликни маҳд этувчи ушбу тарона йиғилганларга кўтаринки кайфият бахш этди.

Хар қан-

дай тантананинг муҳим белгиси болаларнинг қувноқ ўйин-қулгиси, шўхшодон қийқириқлари, десак, хато бўлмайди. Саҳнада "Томоша", "Булбулча", "Бахтли болалик" болалар гуруҳлари қатнашчилари эгаллайдилар. Улар "Мусаффо осмон" мусиқий-хореографик композициясини ижро этидилар, "Гуллар очилганда" қўшиғи янграйди.

Ўзбекистон санъат усталари "Бир қамар сиймони қўрдим" романсини, Пётр Чайковскийнинг фортепиано ва оркестр учун Биринчи концертидан парча, "Тонг" романсини (Ружеро Леонавалло), "Дон Кихот" (Людвиг Минкус) балетидан лавҳа, "Травията" (Жузеппе Верди) операсидан Виолетта арийсини ижро этидилар.

Ўзбекистон Давлат консерваторияси магистранти Ойгул Фулом кизи ижросида "Менинг суякли Хитойим", хонада Тамилла Курмаева ижросида "Ўзгал дийр" деб номланган қўшиқлар хитой тилида янгради.

Раҳим Мирзақамолов "Коробейники", Женисбек Пилязов "Питер

кўчаси бўйлаб" рус халқ қўшиғини ижро этди.

Муножот Йўлчиева, Зулайхо Бойхонова, Матлуба Дадабоева, Фаррух Зокиров, Озодбек Назарбеков ва бошқа санъаткорлар "Ялла", "Ўзбекистон", "Айқулаш", "Сабо", "Офарин" ансамбллари иштирокида бири-бирдан гўзал ва жозибали ўзбекча, қозоқча, қирғизча, тожикча, туркманча, қорақалпоқча қўшиқ ва рақсларни ижро этди.

Муяссар Раззоқова ва Аваз Ражабов ижросидаги "Инсон азиздир" қўшиғи концертнинг авж пардаси бўлди. Ушбу тарона инсонларни меҳр-оқибатли бўлишга чорлаб, бир-бирини асраб-авайлаш ва эъзозлаш мадҳияси сифатида янгради. Қўшиқда қўйланган "Юракдан юракча нур ёғсин фақат!" сатрлари ШХТ олий мақсадларига ҳамоханлиги билан алоҳида эътибор тортди ва концертнинг бадий-ғоявий мазмун-моҳиятини намойиш этди.

Олим Тўрақулов,
ЎзА мухбири.

Ўзбекистон тасвирий санъат галереясида 10 июнь кўни «Буюк ипак йўли — тинчлик йўлида саёҳат» мавзусидаги халқаро кўргазма очилди. Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг Тошкент Саммити доирасида ташкил этилган ушбу тадбирда Ўзбекистон, Хитой, Россия, Бангладеш, Миср, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон каби мамлакатлардан қўлаб расмсамоаларнинг асарлари намойиш этилмоқда.

БУЮК ИПАК ЙЎЛИ — ТИНЧЛИК ЙЎЛИДА САЁҲАТ

Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари, Ташқи ишлар вазирликлари, "Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми" жамғармаси, Ўзбекистон Бадий академияси, Тошкент шаҳар ҳокимлиги ҳамда Хитой халқаро муаммоларини тадқиқ этиш жамғармаси томонидан ташкил этилган ушбу тадбирнинг очилишида мамлакатимиз ва хориқлик расмсамоалар, санъатшунос олимлар ва мутахассислар, юртимизда фаолият юритаётган дипломатик корпус, халқаро ташкилотлар вакиллари иштирок этди.

Ўзбекистон Бадий академияси раиси

Т.Кўзиев давлатимиз раҳбари Ислам Каримов ташаббуси билан маънавий-маърифий соҳаларда, хусусан, тасвирий санъатни ривожлантириш, унинг замонавий йўналиш ва услубларидан халқимизни кенг баҳраманд этиш борасида амалга оширилаётган кенг қўламли ишлар ўзининг юксак самараларини бераётганини таъкидлади. Мамлакатимиз расмсамоаларининг халқаро кўргазмалар, санъат фестиваллари ва форумларида қўлга кири-таётган улкан муваффақиятлари бунинг далилидир.

(Давоми 2-саҳифада)

Андижон Вилояти

Янгиланишлар инсон манфаатлари ва тараққиёт хизматида

Шу йилнинг 7-8 июнь кунлари "Андижон вилоятида хизматлар кўрсатиш соҳаси ва сервис объектлари билан биргаликда яқка тартибда уй-жой қуриш тажрибаси" мавзусида республика семинари бўлиб ўтди.

Унда сўз олган вилоят ҳокими А.Усмонов меҳмонларга ҳудуд инфратузилмасида содир бўлаётган янгиланишлар ҳақида сўзлар экан, айрим маълумотларга алоҳида урғу бериб ўтди. Чунончи, бу ерда республика ер фондининг 0,9 фоизи мавжуд бўлиб, аҳоли салмоғи 10 фоизга тўғри келади. Аҳолининг бир квадрат километр майдонда жойлашуви вилоят бўйича ўртача 557 кишига, айрим туман ва қишлоқларда ушбу кўрсаткич 787-1000 кишига тўғри келади. Бу эса, ўз навбатида, Андижонда уй-жой майдонларини энг асосий, балки юқорида кенгайтиришни тақозо этади. Бугун наинки вилоят ёхуд туман марказларида, ҳатто энг чекка қишлоқларда ҳам аҳоли ана шу йўлни маъқул топмоқда.

Президентимизнинг 2009 йил 3 августдаги "Қишлоқ жойларда уй-жой қурилиши кўламини кенгайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қароридан кейин вилоятда намунавий лойиҳа асосида уй-жой қурилиши янада кенг тус ола бошлади. Юртбошимиз яқинда Андижонда бўлган чоғлариди Олтинқўл туманидаги Иттифоқ маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудда бунёд этилган уй-жойларни қўриб, уларнинг эгалари билан суҳбатда бўлгандилар. Юртбошимиз намунавий лойиҳа асосида барпо этилган турар-жойларни кўздан кечириб экан, "Албатта, қишлоқларимиз қиёфасини ўзгартириш, замонавий уйлар, янги йўللар, сув, газ ва электр тармоқларини барпо этиш, умуман, инфратузилмани кенг ривожлантириш одамларнинг онгу шуурини, дунёқараши-

ни ўзгартиради, эртанги кунга ишончини мустаҳкамлайди", дея алоҳида таъкидлагандилар. Семинарда иштирок этаётган меҳморлар ва муҳандислар Президентимиз бориб кўришни мас-

Айни вақтда ижтимоий йўналишдаги объектлар қурилиши ҳам белгиланган дастур доирасида ўз ижросини топмоқда. Кўлами бўлган Андижон футбол коллеж-интернати Баркамол авлод йилида ёшлар учун муносиб туҳфа бўлди. Вилоят халқ таълими бошқармасига қарашли болалар шаҳарчаси ҳам мукамаллиги, муҳими ёш авлоднинг пухта

маслиғи ва энг муҳими, муносиб яшашга бўлган интилиш яққол сезилади.

— Андижонда 5 йил муқаддам бўлган эдим, — деди хоразмлик муҳандис-қурувчи Азимжон Отамуродов. — Ўзбекистон кўчасидан ўтиб борар эканман, кўчаларимга ишонмадим. Аввал кўрган кўчадан, гуваля ва пахсадан қурилган уйлардан асар ҳам қолмади. Яна хайратга тушганим шуки, бу кўчадаги ўзгариш атиги бир йилда рўй берибди.

Ушбу кўчадаги турар-жойларнинг барчаси 2-3 қаватли бўлиб, унинг эгаси фикр-мулоҳазалари лойиҳа тайёрлаш жараёнида инобатга олинган. Масалан, ушбу кўчада биринчи бўлиб ҳовли жойини янгилашга қўл урган тадбиркор Мухаммадали Мамадалиевнинг хонадонини олиб кўрайлик. У 3 қаватли, йирик сифимга эга бўлган ертўласи билан бино қуриш лойиҳаси учун "Архитектура-дизайн" фирмаси меъморларига буюртма берди. Лойиҳада замонавий қурилиш ва пардозлаш маҳсулотларидан самарали фойдаланиш имкониятларига алоҳида урғу берилди. Бинонинг биринчи қаватида супермаркет, иккинчи қаватида тикувчилик цехи ташкил этилди. Учинчи қавати эса етти хонадон иборат бўлиб, хонадон аъзоларининг яшашига мўлжалланган. Ушбу тадбиркорнинг маҳалладоши Дилшодбек Абдурахмонов қўш қаватли бино қурди. Биринчи қавати автомобилларга хизмат кўрсатиш шохчаси ҳамда ёшларга тўқувчилик сирларини ўргатадиган ўқув марказига ажратилди. Юқори қавати эса барча қўлайликларга эга бўлган турар-жойлардан иборат.

Семинар қатнашчилари Ўзбекистон кўчасида қад ростлаган шундай турар-жойларни қўришар

экан, шунга амин бўлишдики, бир вақтнинг ўзига хонадон соҳиблари турмуш тарзида катта ўзгариш рўй берапти. Иккинчи томондан эса, тадбиркорлик фаолияти учун йўл очилди. Учундан эса, кўплаб ёшларнинг доимий иш ўринларига эга бўлишларига замин ҳозирланяпти.

Вилоят марказида тамомила янги қиёфага эга бўлаётган Мустақиллик, Навоий ва Бобур кўчаларида ҳам улкан бунёдкорлик ишлари олиб боришмоқда. Қурилиш ишлари баробарида ободонлаштириш ва кўламосролаштиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Бугун Андижон вилоятининг шаҳар ва қишлоқлари улкан бунёдкорлик майдонига айланган экан, шубҳасиз, бунда қурилиш материаллари ишлаб чиқариш тизимининг хизмати катта, албатта. Сўнгги йилларда мавжуд гишт заводлари энг замонавий технологияга асосланган ҳолда реконструкция қилинди. Янгидан барпо этилаётган гишт заводлари эса мўқибил энергиядан фойдаланган ҳолда маҳсулот тайёрламоқда. Ҳозирда 17 та гишт заво-

ди Хитой технологияси усулида табиий газдан фойдаланмаган ҳолда маҳсулот тайёрламоқда. Қўйганёр темир бетон буюмлари заводиди қурилишлар учун зарур бўлган ноёб маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Пахтабод туманидаги "Саноатчи" масъулияти чекланган жамиятда ҳам энг харидорғир темир-бетон буюмлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Черепица ҳамда гипскартон каби қурилиш материаллари ишлаб чиқариш қувватлари ортиб бормоқда. Қурилиш индустриясидаги ўзгаришлар ҳар бир ҳудудда намоён бўлаётди.

Инфратузилма билан боғлиқ яратувчилик ишларининг рўёбга чиқишида молиявий муассасаларнинг кўмаги алоҳида эканлиги ҳам семинар давомида кўп бор таъкидланди. Бу борадаги ишларни янада жонлантириш билан боғлиқ тақлифлар мунозаралар давомида бойитилди.

Ушбу тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Б.Хужаев иштирок этди.

Қобилжон АСКАРОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

● Тажриба

Сурхондарё Вилояти

Бир далада ҒЎЗА шоналаб, СОЯ гуллади

Бир далага чигит ва сояни экиш, бир майдондан бир йўла икки ҳосил олиш ўтган йили Боёвут ва Сирдарё туманларидаги қатор фермер хўжалиқларида амалда синаб кўрилганди. Тажриба яхши самара берди.

Чигит билан бир далага ташланган майдонларнинг ҳар гектаридан 8-12 центнердан соя йиғиштириб олинди. Боз устига ғўза барги чилпиш босқичига ўтмасданок соя пишиқ этилди. Барвақт йиғиштириб олинган соянинг пояси эса ўғит ўрнида ер унумдорлигини яхшилаб, ғўза ривожини тезлаштириш бариберида ҳосилдорлик одатидан 3-5 центнер ошишини ҳам таъминлади. Бир далада икки турдаги ҳосил етиштириш фермер хўжалиқлари учун қўшимча даромад манбаи эканлиги тажрибада синалган, бундан вилоятда 283 та фермер хўжалиги соя уруғини олиб экиш, етиштирилган ҳосилни қорхонага топшириб, сотиш бўйича "Гулистон-экстракт ёғ" очик турдаги ҳисса-

дорлик жамияти билан шартнома имзолади. Икки томонлама келишув шартномасига кўра ёғ-мой қорхонаси фермер хўжалиқларига кўкламда 13 минг 515 килограмм соя уруғини етказиб берди. Айни вақтда чигит билан баравар бир далага экилган, ғўзага берилмаётган ўғит хисобига озикланаётган 795 гектардаги соя майдонларида баравж ўсаётди. Олди ривождаги пайкалларда ғўза 3-4 та шона кўрсатиб, соя эса текис гулламоқда. Ғўза майдонларида ортиқча харажасиз сояни ўстираётган, эртага ҳар бир килограммининг 3 минг сўмдан сотишни чамаляётган фермерлар соядан мўмай даромад оладилар. Бир гектар майдондаги ҳосил 2,5-3 миллион сўм фойда кел-

тиришини ҳисобга оладиган бўлса, 10-15 гектар майдондаги соядан камиди 25-30 миллион сўм қўшимча фойда кўриш мумкин экан. — Бу йил 15 гектар майдонга сояни чигит билан бир далага ташладик, — дейди Сирдарё туманидаги "Бахмаллик" фермер хўжалигининг раҳбари Ботир Абдуллаев. — Уруғ барвақт экилиб, бехато қўчат олинган боис майдонларда соя, ғўза ҳам дуркун ўсяпти. Уч марта ишловдан чиқарилиб, икки марта минерал ўғит билан озиклантирилган майдонларда ғўза шона кўрсатиб, соя текис гуллаяпти. Ҳосил мўлжалдидан кам бўлмайди. Чигит билан ташланган соянинг ўзидан 30-35 миллион сўм қўшимча даромад олишни мўлжаллаб турибмиз.

Сирдарё туманидаги "Омонбой Тугал ўғли", Оқолтин туманидаги "Искандария-Самандар", Сирдарё туманидаги "Мухриддин Сафаров" каби ҳар бири 10-25 гектар май-

донда икки экинни парваришлайётган фермер хўжалиқларида ёнма-ён ўсаётган ғўза ва соя кўрган кўзни қувонтиради.

— Бундан ташқари, кам унум, ташландик майдонларда ҳам мойли экинларни экиб, кўпайтириш чораларини қўяпмиз, — дейди "Гулистон-экстракт ёғ" очик турдаги ҳиссадорлик жамиятининг ўсимлик-шунослик-ҳосилоти Арслон Тешабоев. — Шу мақсадда Боёвут туманидаги "Галаба" сувдан фойдаланувчилар уюшмасидаги кам унум 150 гектар, Мирзабод туманидаги оқар сув мавсумий етиб борадиган (бахордагина сув келади) 437 гектар майдонга қўнғабоқар ва махсар уруғларини экиб, ўз қучими билан парваришляямиз. Бу экинлардан ҳам мўл ҳосил етиштириб, икки бозорни мой маҳсулотлари билан тўлдиримиз.

Бозорбой БЕКМУРОДОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

"Фуркат" фермер хўжалиги иш юритувчиси Иштиёр Файзимуродов молларга берилмаётган озук сифатини кўрмоқда.

Жиззах Вилояти

Юртбошимизнинг 2006 йил 23 мартдаги "Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжалиқларида чорва моллар кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ва 2008 йил 21 апрелдаги "Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжалиқларида чорва моллар кўпайтиришни рағбатлантиришни қўлайлаштириш ҳамда чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорлари соҳани ривожлантиришда муҳим дастуриламал бўлаётди.

ЧОРВАНИНГ КўПАЙИШИ — ДАСТУРХОН Тўқинчилиги

Пахтакор туманидаги "Гулистон" сувдан фойдаланувчилар уюшмаси ҳудудда фаолият кўрсатаётган "Фуркат" ва "Темур" фермер хўжалиқлари бошқариб келаётган Бахтиёр Файзимуродов ва Ҳайитбой Қўшбоқовларнинг фаолиятини таҳлил этганимизда ҳам бунинг ис-

ботини кўришимиз мумкин. Бахтиёржон раҳбарлик қилаётган хўжалиқнинг 185 бош қора-ола ва швиц зотли наслдор моллари бўлиб, улардан 91 та маҳсулотлари етиштириб келинмоқда. Айни пайтда фермернинг 41 бош соғин сигирининг ҳар биридан қу-

зооветеринария қўндалигида эса, турли хил юқумли касалликларга қарши қачон эмланиб, яна қачон эмланиши ёзиб қўйилган.

— Бахтиёржон бошқариб чорвадорлар аҳоли моллари зотини яхшилаш ва маҳсулдорлигини оширишга ҳам катта ҳисса қўшиб келаяптилар, — дейди туман наслчилик бўлими бошлиғи Бахром Эшмуродов. — Фермалари қошида сўнғий қочирш пункти очилган. Мингчирор ҚФЙ ҳудудидидаги қўлаб хусусий мол эгалари билан шартнома тузиб, ҳар йили уларнинг юзлаб молларини насли буқалар билан қочириб берадилар. Одатда маҳаллий жайдади қорамоллардан уч авлод насли буқоқлар олинган, улар насли молларга айланади. Шу нукта назардан бу йил туманимиз бўйича учинчи авлоддан 576 бош зотли моллар оламиз. Шундан қарийб 110 боши Бахтиёр Файзимуродов бошқариб хўжалик фермаси сўнғий қочирш пункти буқоқлари бўлади. Бултур у каттагина кредит эвазига Польшанин 25 бош қорало зотли ғунажинларини сотиб олган эди. Бу йил ўша моллардан

Туман ветеринария бўлими бошлиғи Рустам Қўнишев ва наслчилик бўлими бошлиғи Бахром Эшмуродов чорваини ҳолатини кўздан кечиришмоқда.

Омшкорнинг иши юришда

Ёки томорқада тўрт юз бош қўй боқаётган тадбиркор

Бугун ҳам Тўра Жўраевнинг издошлари — Элбаён маҳалласида яшовчи одамларнинг кўпи хонадониди 15-20 бош қорамол боқаяпти, 30-40 та қўй-эчки парваришляётди. Жумладан, Панжи Жабборов томорқасида 400 бош қўй боқмоқда. Шу ўринда муқояса: вилоятдаги қўйчилик билан шуғулланаётган отарларда қўйлар сони 150-200 бошни ташкил этади. Демак, Панжи аканинг ҳовлисида икки отар қўй-қўзи парваришлянапти.

Панжи ака томорқасида зирот ўстирмайди, қўй боқади. Бу ҳам томорқадан фойдаланишнинг бир йўли. Унинг ҳовлисида қишқир-ёзги бостирмалар шунчалик расамади билан ихчам барпо этилганки, қўйи ҳавасингиз ортади. Жониворлар ёшига қараб алоҳида-алоҳида бостирмаларда парваришлянади. Ем-емиш, хашақлар охуриларда тўлиб туради, ортиқча нишқўрд чиқаришга йўл қўйилмайди.

— Икки кило омшқа ем ва тўрт-беш бог хашақ ҳисоби-га 1-1,3 кило ғўшт етиштиришни режалаштирганмиз, — дейди Панжи Жаббаров. — Қўй боқадиغان одам унинг машаққатларига бардош бериши керак. Бозордан қўйларни сотиб оламиз. Уларни камиди уч ой кучли рацион асосида ем-хашақ билан боқамиз. Қасбим зоотехник эмасми, жониворларни қандай семиртиришни яхши биламан. Қарабисизки, харид қилганимизда вази 25-35 килограмм бўлган қўзю тўғилар уч ой деганда камиди 70-75 кило ғўшт қиладиغان даражага етади. Ўзимиз ҳам совлиқлар парваришляб қўзини кўпайтирамиз, лекин асосий қисмини бозорлардан харид қиламиз. Семирганини эса бозорга чиқарамиз.

Президентимизнинг "Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжалиқларида чорва моллар кўпайтиришни рағбатлантириш қўлайлаштириш ҳамда чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қароридан сўнг Элбаён маҳалласида ҳам чорва озуклари билан савдо қиладиغان дўконлар очилди, ветеринария пунктлари хизмат кўрсатмоқда. Бу эса Панжи Жаббаровга ўхшаш хонадонларида чорвачилик билан шуғулланаётган тадбиркорларнинг мушкуллини ҳар томонлама осонлаштирмоқда.

Панжи Жаббаров ҳисоб-китобни ҳам яхши билади. Унинг айтишича, бир кунда 400 бош қўйга 1,5 тонна омшқа ем сарфланади. Хонадон чорвадорлари ойига ўртача 3 тонна ғўшт етиштириб сотишяпти. Даромад ҳисобига уйлар қурди, болаларини ўқитяпти, тўйлар қияпти, енгил машиналар харид қилган. Дастурхонни ҳамма тўқин-сочин.

Бундан ташқари, Панжи аканинг хонадониди 15 бош қорамол ҳам парваришлянаётди. Эрта-киндин хусусий гишт заводиди ҳам қурилиш хомашеси ишлаб чиқарила бошланади. — Панжи Жаббаров саҳий, қўйи очик инсон, — дейди Элбаён маҳалла фуқаролар йиғини раиси Умар Болтаев. — Ҳар бир тадбиримизга ҳомийлик қилади. Ўтган йили тўртта кам таъминланган оила фарзандлари суннат тўйини ўтказди. Саҳийлиги учун ҳам хонадонидан қўт-баракка аримайди.

Сандвафо БОБОЕВ

БУЮК ИПАК Йўли — ТИНЧЛИК Йўлида САЁҲАТ

(Боши 1-саҳифада)

Ушбу халқро кўргазма-ни ташкил этишдан асосий мақсад — ШХТ макониди жойлашган мамлакатлар расомлари ўртасидаги ижодий ҳамкорликни мустаҳкамлаш, муҳлисларни мазкур мамлакатлар миллий тасвирий санъат аъналарини билан кенг таништириш, Буюк ипак йўли аъналарини тиклашдан иборат.

"Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми" жамағмаси билан Халқаро дўстликни ривожлантириш умумхитой уюшмаси ўртасида имзоланган ўзаро англашув меморандуми доирасида ташкил этилган мазкур халқро кўргазманин "Буюк ипак йўли — тинчлик йўлида саёҳат" деб аталган бежиз эмас. Зотан, қадимда Шарқ ва Ғарбни, бугунги кунда ШХТ давлатларини ўзаро боғлаган ушбу йўл азалдан жаҳонда тинчлик ва барқарорликни, халқлар ўртасидаги ўзаро дўстлик ва тотувликни мустаҳкамлашга, маданият ва санъатни раванг топтиришга хизмат қилиб келмоқда. Буюк ипак йўлининг чорраҳасида жойлашган Ўзбекистон заминидан етишиб чиққан мусаввирлар жаҳон маданияти ва санъати, жумладан, тасвирий санъати ривожига азалдан беқийс ҳисса қўшиб келаяпти.

Халқаро кўргазмада ШХТ мамлакатлари маданияти, аъналарини ва санъатини ўзига ифода этган юздан ортиқ асар намоиш этилмоқда. — Мамлакатларимиз ўртасидаги алоқалар, жумладан, маданият ва санъат соҳаларидаги ҳамкорлик аънавий дўстлик ва ўзаро ишон руҳида изчил ривожланмоқда, — дейди хитойлик расом Пан Гочан. — Менда ўзбекистонлик мусаввирларнинг мазкур кўргазмада намоиш этилаётган ранг-баранг асарлари катта қизиқиш уйғотди. Бу Ўзбекистонда тасвирий санъат ривожига қаратилган улкан эътибор самарасидир.

Халқро кўргазманин очилишида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ф.Аббаров, ШХТ бош қотиби М.Иманалиев сўзга чиқди.

Мадина УМАРОВА,
ЎЗА мухбири

Қишлоқ мулкдори

24 бош бузоқ олди.

Ферма ветврачи Келдиёр Мама-товнинг зооветеринария хизматларини ташкил этиши туфайли аҳоли қарамогидидаги моллар зоти тобора яхшиланиб, касалликлари ҳам камаймоқда.

Ҳайитбой Қўшбоқов бошчилик қилаётган "Темур" фермер хўжалиги аъзолари ҳам чорвачиликни йил сайин ривожлантириб, яхши натижаларга эришиб келмоқда. Фермаларида 100 бошдан зиёд қорамоллари, 150 бошга яқин қўй-қўзилари бор. Ана шу молларнинг тенг ярмини бултур ва бурноғи йили сотиб олди.

— Кейинги тўрт йил давомида туманимиз саховатпеша тадбиркор ва фермерлари, қорхона ва ташиқлотлар жамоалари томонидан кам таъминланган ва кўп болали оилаларга 4 минг бош сигирлар берилди, — дейди туман ветеринария бўлими бошлиғи Рустам Қўнишев. — Ана шу молларнинг аксарияти насли бўлиб, ҳомийлар томони-

дан шу икки фермер хўжалигидан сотиб олинди. Ҳозирга келиб туманимизда умумий қорамоллар сони 31 минг бошга, қўй-эчкилар 22 минг 110 бошга, йилқилар эса 424 бошга етди. Ваҳоланки, бундан 4 йил олдин барча қорамолларимиз 24 минг бошни ташкил этарди. Ҳозирги пайтда туманимизда 11 та зооветеринария, 8 та сўнғий қочирш пунктлари ишлаб турибди. Йил бошидан бунингдан зиёд қорамолни қора-ола, швиц, қўзил қўл ва гом зотли моллар уруғлари билан сўнғий қочирдик.

Ушбу туманда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари қатори чорвачилик ҳам кенг тараққий этмоқда. Натижада туман аҳолисида сут, ғўшт ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари беминнат етказиб беришмоқда. Бунинг билан туман бозорлари, балки тез-тез ташкил этиб турилган байрам ва бошқа тантаналар ҳамда савдо ярмаркаларида ҳам қўришимиз мумкин.

Келди ДЎСТБЕК

Наманган Вилояти

Ирригаторлар семинари

Подшоота-Чодак ирригация тизимлари бошқармаси Чуст бўлимида "Сув ресурсларидан тежамли ва оқилона фойдаланиш, гидротехник иншоотларни эксплуатация қилиш ҳамда сув истеъмолчилари уюшмалари фаолиятини такомиллаштириш" мавзусида кўргазмали семинар бўлиб ўтди. Унда Тошкент ҳамда Наманган вилоятлари ирригаторлари иштирок этишди.

Норин-Сирдарё ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси бошлиғи Маматхон Атахонов семинардан кўзланган мақсад ва унинг аҳамияти ҳақида гапирди. Семинар қатнашчилари Резаксой сув омборидан Сирдарё ҳамда Шимолий Фарғона магистрал каналига сув ташлайдиган биринчи ва иккинчи сув чиқариш иншоотлари ҳамда Чуст-Резаксой каскади билан яқиндан танишди. Мустақиллик йилларида бунёд этилган мазкур сув иншооти ёрдамида минглаб гектар экин майдонлари обихабт билан таъминланмоқда.

"Обихабт" сувдан фойдаланувчилар уюшмаси ҳудудидаги "Илхомжон — 2000" фермер ҳўжалиги Чуст туманидаги илгор жамоалардан бири. Семинар иштирокчилари мазкур фермер ҳўжалигида гўзани би-

ринчи суғориш, сувчиларга яратилган шарт-шароитлар, икки суғориш тармоқларини тозалаш ва уларнинг атрофини ободонлаштириш, сувни бошқариш иншоотлари, гидротехник иншоотларнинг ҳолати ҳақида қimmatли маълумотга эга бўлди.

— Бундан бир неча кун аввал, — дейди Республика сув назорати инспекцияси бошлиғи Хамдамжон Умаров, — Тошкент вилоятида бўлиб ўтган худди шундай кўргазмали семинарда наманганлик ирригаторлар иштирок этиб, ҳамкасбларининг соҳада эришган ютуқларига гувоҳ бўлишганди. Бугун тошкентлик ирригаторлар Наманганга келишди. Семинарнинг айнан Чуст туманида ташкил этилгани бежиз эмас, албатта. Бу соҳада Чуст деҳқонлари ўзига хос бой тажрибага эга. Гўза қатор ораларига сув тарафда "Чуст усули"

кўргазмали семинарда маълумки, илк суғориш амалиётида меъридан ортик сув сарфланиб, суғориш ишлари икки-уч кунга чўзиб юборилса, қатқалоқ пайдо бўлиши, минерал ўғитлар беҳуда ҳаволиб кетиши, гўза гўзлаб кетишига сабаб бўлади.

— Ер шароити, деҳқончилик маданияти деярли бир-биримизники мос келади, — дейди Тошкент вилояти "Бўзсув" ирригация тизими бошқармаси бошлиғи Нуриддин Рихситиллаев. — Чустда ернинг нисаблиги ва тупроқ шароитига қараб

Кенгашли тўй тарқамас

Сурғарё Вилояти

Назорат

Лицензия, сертификат ва стандарт — ҳаммамизга таниш атамалар. Аммо уларнинг мазмун-моҳиятини чуқурроқ билишимиз? Бундан ташқари, "Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги қонунларни-чи? Айтиш жоизки, улар қўндалик эҳтиж учун харидимизда, бир сўз билан айтганда, турмушимизда доимо керак. Шу боис у кенг қамровли тушунтириш тарғибот ишларини олиб боришни тактош этиди. Бу борада Сирдарё вилоятида амалга оширилаётган ишлар билан танишдик.

СТАНДАРТ МАСАЛАСИ ДОИМО ЭЪТИБОРДА

— Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш уюшмаси билан ҳамкорликда бир қатор ишларни олиб бораёмиз, — дейди Сирдарё вилояти стандартлаштириш ва метрология бошқармаси бошлиғи Алижон Эрматов. — Албатта, маълум натижаларга ҳам эришяётиримиз. Шу йилнинг ўрта биринчи чораги давомида вилоятдаги савдо шохобчаларида олиб борилаётган алкоголь маҳсулотлари, қилиқли нон ва пахта ёғи сифатини ўрганиш бўйича мониторинг ўтказилди. Ҳўжалик фаолиятини юритувчи субъектларнинг меъёрий ҳужжатлар билан таъминланганлиги ўрганиб чиқилди. Натижалардан маълум бўлдики, жамоатчиликнинг стандартлаштириш билан боғлиқ тушунчалари кенгайган. Аммо баъзи ишлаб чиқарувчиларимизда бу ҳолат қўндаликдек эмас, "ким ўзар"га йўл тутиб, яъни стандартлаштириш даражасига қараш суяки бўлиб қолмоқда.

Маълумки, мазкур вилоят кишлқ ҳўжалиги маҳсулотлари етиштиришда етакчи минтақалардан ҳисобланади. Бу эса мавсумий кишлқ ҳўжалиги маҳсулотлари етказиб бериш, уларни қайта ишлаш чоғида стандартлаштириш меъёрига жиддий эътиборда бўлишни талаб қилади. Ана шундан келиб чиққан ҳолда вилоят "Давуруғназорат" марказига қарашли синов лабораторияларида уруғлик чигит сифатини назорат қилиш, стандартлаштириш, метрология соҳаларида меъёрий ҳужжатларда киритилган ўзгаришлар ҳақида тушунтириш ишлари олиб борилади.

Паррандачилик сардорамад соҳа. Уни ривожлантириш, мавжуд имкониятлардан тўлиқ фойдаланишга қаратилган эътибор ўз натижасини бермоқда. Маълумки, тармоқ ривож, энг аввало, озуқа базаси мустақамлигига боғлиқ. Озуқа нафақат мўл бўлиши, балки талабларга жавоб бериши ҳам керак. Шу боис "Ховосдон", "Оқолтиндон-маҳсулотлари" корхоналарида эм ва ем аралашмаларини ишлаб чиқариш, уни сақлаш ҳамда сотишда стандартлаш ва метрология қоидаларига риоя қилиш жараёни ўрганилди, тушунтириш, тарғибот ишлари олиб борилади.

Бозорлар фаровонлигини кўзгуси. Шу ўринда ай-

тиш мумкинки, сифат ва стандарт кўзгуси ҳамдир. Тарозининг тўғрилиги, маҳсулот сифати, истеъмолчи ҳуқуқини ҳимоялаш мақсадида бозорларда махсус комиссия иштирокида тадбирлар ўтказиб бориляпти. Шунингдек, ёнилғи қўйиш шохобчаларида ҳам маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотишда стандарт талаблари ва технологик жараёнга риоя қилиш ишлари доимий эътиборда.

Бошқармада ўз касбини мукамал биладиган, кўп йиллик иш тажрибасига эга мутахассислар кўп. Давлат назорати бўлими етакчи мутахассиси Умар Мирзалиев, бошлиқ ўринбосари Вазифасини бажарувчи Илхом Қаноатовлар билан бўлган суҳбатимизда уларнинг тажрибаси, соҳадаги билими жамият равақига хизмат қилаётганига амин бўлдик. Улар кўп бора таъкидлашганидек, бозор иқтисодиёти шароитида стандартлаштириш истеъмолчига ҳам, ишлаб чиқарувчи зиммасига ҳам маълум вазифаларни юкляди. Уларни масъулият билан амалга ошириш бурчимиздир.

Улуғбек ЖУМАЕВ, "Qishloq hayoti" мухбири.

Агромаслаҳатхона

Юртимизда ёз фасли. Барча тармоқларда бўлган каби боғларда ҳам иш қизғин. Ёзги агротехник тадбирлар амалга оширилмоқда. Шулардан бири касалликларга қарши кураш тадбирларидир.

БОҒЛАРДАГИ БУГУНГИ ЮМУШЛАР

Серёгин иқлим, парша, монилиоз ва ун шудринг ҳақида

Ёз ойи ёғингарчилик билан бошланди. Бу парша ва монилиоз касаллиги кўпайишига олиб келиши мумкин. Агар шундай ҳолат кузатилса, унда 1 фоизли бордо суюқлигини пуркаш маъқул. Хосилли борларда 100 литр сувга Вектра (30 грамм), Сапроль ёки Топсин (100 грамм) ҳисобидан олма қуртга ҳам қарши комплекс ҳолда пуркалса самарали бўлади.

Намгарчиликнинг охиши ўрик, шафтоли ва олхўри дарахларида клостероспориоз, барг бўжалоқлиги ва ун шудринг каби замбуруғли касалликларнинг кўпайишига омил бўлиши мумкин. Уларга қарши бир фоизли бордо суюқлиги ёки намланувчи олтингургурт пуркаш мумкин. Кимёвий препаратларни қўллаш билан бир қаторда дарахлар атрофини агдариш, уруғли мева дарахларининг тана ва она шохларига тутқич белбоғлар боғлаб, ҳафта-ўн кун ичида тушган қуртларни йўқотиш, тушган меваларни териб олиш каби тадбирлар ҳам бажарилиши лозим.

Олма, нок ва олхўри қурти ҳамда нок шира бургасига қарши июнь ойининг иккинчи ярмида 10-15 кун оралатиб боғларда кимёвий ишловлар берилади. Бу тадбир мева боғларида меваўз қуртларининг иккинчи наслига қарши бўлиб, олманинг Ренет Симиренко, Голден Делишес ва Розмарин навларининг гуллаб бўлганидан 45-47 кун ўтгач бажарилади. Шу муддатларда ҳосилли олма, нок ва олхўри боғларида қуйидаги препаратлардан бири қўлланилади: бензофосфат (зонон), карбофос (100 литр сувга 200-300 грамм ҳисобидан).

Циферфос препараты — 100 литр сувга 100 грамм ёки Децис, Суми-альфа — 50 грамм, Карате, Талстар, Циракс — 30-40 грамм ёки Фуфанон — 100 грамм.

Токзорларда технология тавсияларига биноан май ва июнь ойида оидиум (кул касаллиги) ва антракноз касалликларига қарши 8-10 кун оралатиб икки марта олтингургурт билан (1 гектар тоқзорга 25-30 килограмм сарфи) чанглатиб чиқиш зарур. Олтингургуртга 10 килограмм оҳак кукунни қўшилса, ўтказилаётган тадбир самараси ошади. Кичик майдондаги ток тупларини даволашда олтингургуртнинг қўллаш имкони бўлмаса вектра, топза, титул (10 литр сувга 3-5 грамм) ёки топсин (10 грамм), томорқа шароитида кўли перманганати (марганцовка) 5 грамм ёки 10 литр сувга 50 грамм ҳисобидан кир содаси эритмаси қўлласа ҳам бўлади.

Шуни ҳам айтиш керакки, токзорларимизда хомток ишлари ўз вақтида ва сифатли олиб борилса, касалликларнинг ривожини сустайди. Натижада кимёвий ишловлар сони камайиб, самараси эса ошади. Шунинг учун июнь ойининг иккинчи ярмида ўтказилаётган гўра хомтоқини ўтказиш ва новдаларни яхшилаб, кун тушадиган қилиб тараб боғлаш зарур. Июндаги ҳимоя қилиш тадбирлари ўз вақтида ва сифатли ўтказилса, бог ва токзорларимиз ҳосилдорлигини сақлаб қолган бўламиз. Шунинг ҳам айтиш ўринлики, айрим фермер ҳўжалиқларининг бог ёки токзорларида девпечак (кускута) тарқалиш ҳоллари кузатилмоқда. Бундай ҳолда ток тупларидан ва мева дарахларидан кускута поялари синчковлик билан тозаланади ва богдан ташқарига олиб чиқиб қўйдирилади ёки қўйиб ташланади. Суғориш тармоқлари атрофида тарқалиш кузатилади, кускута уруғлагунга қадар пуркаш йўли билан йўқотилади. Бунда аммак селитраси 10 литр сувга 1,5 килограмм ҳисобидан ёки карбамид 1 килограмм ҳисобидан эритилиб, пуркалади.

Махдий РАЗЗОКОВ,

Ўқити НАБИЕВ,

Р.Р.Шредер номидаги Ўзбекистон Богдорчилик,

узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти

мутахассислари.

Сурхондарё Вилояти

Кун тартибиди — сувдан тежамли фойдаланиш

Вилоятда "Сув ресурсларидан тежамли ва оқилона фойдаланиш, гидротехник иншоотларни самарали эксплуатация қилиш ҳамда сув истеъмолчилари уюшмаларининг фаолиятини такомиллаштириш" мавзусида кўргазмали семинар бўлиб ўтди.

Жорий йилда вилоятда сув ресурсларидан тежамли ва оқилона фойдаланиш бора-бора мўайян ишлар амалга оширилмоқда. Воҳадаги мавжуд 326 минг гектар суғориладиган майдонлар ҳўжаликларида каналлардаги 1308 дона гидротехник иншоот, 1450 дона гидротехник самарали фойдаланилган. Мавжуд сув ресурсларини тежаш, сув истеъмолчилари

уюшмаларининг фаолиятини такомиллаштиришга алоҳида эътибор берилаётган.

Кўргазмали семинарда иштирок этган Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятлари сув ҳўжалиги раҳбарлари Термиз тумани «Намуна» СФУси ҳудудида жорий этилган сувни тежайдиган технология, Жаркўрўн туманидаги «Ш.Алиев» СФУ ҳудудида қарашли гўза майдониди

биринчи суғориш ишлари билан танишишди. Аму-Занг машина каналини реконструкция қилиш лойиҳаси асосида Боботог насос станцияси, Боботог канали бош қисмида олиб борилаётган ишлар ва канал диспетчерлик пунктнинг фаолияти тадбир иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотди.

Шеробот гидроузелида бўлиб ўтган кўргазмали семинарда асосий эътибор сувни тежайдиган технология — томчилаб суғориш афзалликлари, гўза майдонларини биринчи суғоришда обихабтдан тежаб-тергаб фойдаланиш, 2010 йилги мавсумда бу

соҳадаги ишларни янада такомиллаштириш масалаларига қаратилди. Бундан ташқари, сувдан тежаб-тергаб фойдаланишда мутасадди ташкилотлар олдига турган вазифалар, ечимини кутаётган муаммолар ҳамда уни бартараф этиш йўллари ҳақида ҳам қimmatли фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Ўз навбатида сурхондарёлик сув ҳўжалиги ходимлари ва мутахассислари ҳам Қашқадарё вилоятида бўлиб, сув ресурсларидан тежамли фойдаланиш бора-бора тажрибалар билан атрофича танишди.

Ўз мухбиримиз.

Қашқадарё Вилояти

"Қаршимабель"нинг харидоргир маҳсулотлари

1993 йили "Қаршимабель"га асос солинганда бу ерда стул ва креслолар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган эди. 1995 йили у фабрикага, 2000 йилда эса акциядорлик жамиятига айлантирилди. 2002 йилдан буён масъулият чекланган жамият сифатида фаолият юртиб келмоқда.

Корхона ташкил топган дастлабки йилда атиги тўққиз нафар ишчи меҳнат қилар эди. Икки йилдан сўнг унинг фабрикага айлантирилиши қўшимча равишда ўн битта иш ўрнини яратиш имконини берди. Маҳсулот турини кўпайтириш борасидаги тинимсиз изланишлар натижасида мижозлар сони ортди. Корхона акциядорлик жамияти мақомини олгач, ишдаги тўб ўзгаришлар, имкониятларнинг кенгайиши туфайли ишчилар сони ҳам ортди. 30 нафар ходим меҳнат қилиши учун етарли шарт-шароитлар яратилди. 2005 йилдан масъулият чекланган жамиятда ишчилар сони 42 нафарга етди. Хориждан замонавий дастгоҳлар келтириб ўрнатилди. Натижада 2009 йилга келиб МЧЖда ишлаб чи-

қарилаётган маҳсулотлар тури 70 га етди.

— Бу хайрли ишларнинг бошида турмуш ўртоғим, марҳум Ҳамидхон Комилов турган эди, — дея хотирини яратиб имконини берди. Маҳсулот турини кўпайтириш борасидаги тинимсиз изланишлар натижасида мижозлар сони ортди. Корхона акциядорлик жамияти мақомини олгач, ишдаги тўб ўзгаришлар, имкониятларнинг кенгайиши туфайли ишчилар сони ҳам ортди. 30 нафар ходим меҳнат қилиши учун етарли шарт-шароитлар яратилди. 2005 йилдан масъулият чекланган жамиятда ишчилар сони 42 нафарга етди. Хориждан замонавий дастгоҳлар келтириб ўрнатилди. Натижада 2009 йилга келиб МЧЖда ишлаб чи-

Сурхондарё вилояти халқ таълими бошқармаси билан маътаб жихозлари етказиб бериш бўйича шартнома тузди. Айниқса, 2009 йил натижалари янада салмоқли бўлди. 2 миллиард 274 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, соф фойда 246 миллион сўмни ташкил этди.

Айни пайтда корхонада тайёрлов, йиғув, механика цехи мавжуд. Уста мураббий Шавкат Жўраев, дастгоҳчи Шамсия Худойбердиева, пайвандловчи Исмоил Раҳматуллаев сингари тажрибали ишчилар билан бирга Нодир Ҳайитов, Зоҳид Отақуллов каби ёшлар меҳнат қилмоқдалар.

— Биз ушбу корхонада ишлаб кам бўлмаямиз, — дейди Норбек Полвонов. — Дадан Турғун Полвонов ҳам шу ерда ишлайди. Яқинда у кишининг 50 ёши муносабати билан жамоамиз меъбел совға қилди. Ниҳоят, тўйимизда ҳам корхона раҳбарияти меъбеллар жамланмасини тортиқ этди.

Ахил жамоа Баркамол авлод йилида ҳам юксак мақсадлар сари дадил интиляпти. Улар 2010 йилда 3 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, соф фойда 400 миллион сўмга етказиш ниятида.

— Жамоамиз 2005 йилдан буён "Ташаббус" кўрик-танловининг шаҳар, вилоят босқичларида фаол иштирок этиб келмоқда. 2005-2006 йилларда "Энг самарали лойиҳа", "Интизомли солиқ тўловчи", "Энг яхши тадбиркор аёл" номинациялари совриндори бўлди, — дейди Саломат Комилов. — 2007 йилда эса "Ташаббус-2007" кўрик-танловининг Қарши шаҳар босқичида "Энг яхши тадбиркор" номинациясида биринчи ўринни эгаллади.

Хозирда корхонада янги лойиҳалар асосида иш олиб борилаётган. Хусусан, хориждан 2 та янги дастгоҳ келтирилиб, замонавий ромлар ишлаб чиқариш режалаштирилган. Ушбу режа амалга охсая, яна 8 та

иш ўрни яратилади. Бундан ташқари, Қарши шаҳрида барпо этилаётган аҳолига савдо хизмати кўрсатиш шохобчалари, меъбеллар салони ишга тушса, яна 60 га яқин иш ўринлари очилиши кутилмоқда.

Корхона Қарши шаҳрининг йўлдош маҳалласида жойлашган. Шу боис, МЧЖ кўмағида милиция таянч пунктнинг хонаси жиҳозланди. Шаҳардаги Мағзон, Кат маҳаллалари, 3- "Меҳрибонлик уйи" га беиминат ёрдамлар кўрсатилди.

Жамоа ана шундай юксак режалар билан олға интилмоқда. Бу ишлаб чиқаришга энг сўнгги, замонавий технологияни жорий этишни, пировардида сифатли, харидорбоп маҳсулотлар тайёрлаб, ҳам ички, ҳам ташқи бозорга чиқишни тақозо этмоқда.

Хусан ТЕМИРОВ, "Qishloq hayoti" мухбири.

Суратларда: меъбелсознинг иш жараёни; тайёр меъбеллар салони. Рашид ГАЛИЕВ олган суратлар.

Давлат-тижорат Халқ банки

манфаатли "Омад қувончи" ютуқли омонатини таклиф этади.

Омонат бўйича фоиз даромади билан бирга, омонат бўйича ўтказиладиган ютуқлар тиражи натижасига кўра 50 дан ортик буюм ютуқлари соҳиби бўлишингиз мумкин.

Бош соврин "Нексия" автомобили!

Ютуқлар тиражи жорий йил август ойи 2-декадасида ўтказилади.

ҲАМ ДАРОМАД, ҲАМ ИМКОНИЯТ!

Қўшимча маълумотларни 150-12-91 телефони орқали олишингиз мумкин.

ХАЛҚ БАНКИ — СИЗНИНГ ОИЛАНГИЗ БАНКИ!

Хизматлар лицензияланган

Махдий РАЗЗОКОВ,

Ўқити НАБИЕВ,

Р.Р.Шредер номидаги Ўзбекистон Богдорчилик,

узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти

мутахассислари.

